

Viime eksamid läbi kõrgel teaduslikul ja ideelis-poliitilisel tasemel!

Kõigi maade proletarilased, ühinege!

EKSAMITE SENINE KULG

Tallinna

Polütehnik

TALLINNA POLYTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIOONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA TEENISTUJATE NING ÜLIÕPILASTE AMETIÜHINGUKOMITEEDE HAALEKANDJA

Nr. 12 (28) Laupäeval, 20. mail 1950. a. II aastakäik

Enam printsipiaalset kriitikat

Sotsialistliku ühiskonna kõrgele arenenud inimene ei suuda vaikes taluda ühiskonna tööd pidurdavaid puudusi ja väärnähte. Peremehe tunne sunnib teda vahele astuma, ausa ja otsekohese kriitikaga õigeaegselt abistama mahajääjaid. Selleks peame kasvata nõudlikkust iseenda ja oma kaaslaste suhtes, sallimatut suhtumist mitmesugustesse — ka kõige väiksematesse — kodanliku nationalismi igandustesse, töösse ebaausa suhtumise, igapäevases elus distsipliini kätumise avaldustesse jne.

Väärnähte paljastamiseks on meil TPI-s kasutada suurepärase relvi — meie oma ajaleht. Rõõmustaval kombel on ajalehekriitika edasiviivat jõudu hindama hakanud õige mitmed meie seast ja toimetusse saabub juba sagedamini signaale instituudi töös esinevatest puudustest.

Need üksikud juhud on aga veel kaugel sellest kriitika ja enesekriitika tasemest, mis peaks olema omane just eesrindlikele nõukogude kooli intelligentidele.

Nii näeme, et praegu näit, ei reageerita isegi meie seinalehtede niigi vähestele kriitilistele artiklitele. Kuid vähe sellest, — ei reageerita ka meie oma ajalehe kriitikale. Näit, ilmus „Tallinna Polütehnik“ nr. 10 meid külastanud Moskva üliõpilaste artikkel, milles kritiseeriti TPI komisiooni komitee ja üliõpil. a. üliõpil. artiklis „Parandada üliõpilaste a. üliõpil.“ on tähelepanu juhitud konkreetsetele reaalpuudustele, ja artikkel „Hooletud süstimisest“ näitab, et teaduskondade dekaanid ja hulk rühmanemaid ignoreerivad neile direktori käskkirjaga pandud kohustusi. Olgugi, et need kolm artiklit puudutasid tervet rida juhtivaid inimesi meie hulgas, pole toimetust tänaseni vastust saanud ei sm-telt Oserovilt ega Reisariilt, ei dekaanidelt, rühmanemaid ega teistelt kriitiseeritult!

Ülaltoodu on ainult ühe, juhusliku võetud „Polütehniku“ numbri materjal. Reageeritud ei ole aga ka teisteski numbrites toodud kriitikale.

On selge, et ka „Polütehniku“ toimetuse ise pole veel astunud otsustavasse võitlusse puudustega meie töös. Ajalehe toimetamisel on sageli esinenud juhuslikkust ja printsipiibust. Uue toimetuse kolleegiumi moodustamisest 1949. a. lõpul polnud palju abi, sest kolleegiumi neljast kommunistist pole kolm suurte kogemustega seltsimeest „Polütehniku“ heaks praktiliselt mitte midagi teinud. Sm-d Sipsakas ja Turovski pole seejuures osa võtnud ainsastki toimetuse töökoosolekust.

TPI parteibürool tuleb loobuda senisest ükskõiksusest ja suunata ajalehe toimetusse teotatelsed kommunistid!

Toimetuse on veendunud, et ainult siis suudab „Polütehnik“ asuda täie printsipiaalsusega kasutama kriitika ja enesekriitika relva nii suurte kui ka väikeste küsimuste lahendamisel.

Huvitav ettekanne kodumaisest füüsikast

9. mail k. a. külastas TPI-d Leningradi Zdanovi-nimelise Riikliku Ülikooli füüsikaprofessor füüs.-mat. tead. doktor Gogoberidze, kesinudes ettekandega suurtest vene füüsikuist.

Oma huvitavas ettekandes sm. Gogoberidze tutvustas kuulajajale rea silmapaistvaid vene ja nõukogude füüsikuid.

Juba Peeter I poolt asutatud Peterburi Teaduste Akadeemias töötas mitmeid maailmakuulsaid õpetlasi, näit. Bernoulli ja Euler, kelledest viimane töötas esialgu füüsika alal. Neile järgnesid Lomonossov ja Epinus, kes oma kuulsas teoses „Tentamen“ esimesena formuleeris Coulombi seaduse veidi teissuguses sõnastuses. Euleri, Epinuse ja pärastise Tartu Ülikooli rektori Partiti tööd tulemusega loodi ka akromaatilise teleskoopi, mille esimene eksemplar hiljem toodi Tartu tähetorni.

Edasi selgitas kõneleja tähelepanuväärse füüsiku Petrovi osatähtsust vene füüsika arengumises XIX sajandi alguses; Petrov teavasti esimesena uuris elektrikaarti. Samuti oli suuri teeneid elektrii uurijana Lentz'il (Joule-Lentzi seadus). Veel kuuludis vanemasse ajajärku Kupffer ja Jacobi — galvanoplastika loojad.

1865. aastast algab vene füüsikas uus ajajärk, mil Peterburi Akadeemia kaotab füüsikas oma domineeriva positsiooni, mis läheb nüüd üle Moskva Ülikoolile. Siin kerkeb esile rida silmapaistvaid vene füüsikuid, alates Stoletoviga — fotoefekti avastajaga.

Edasi töötasid siin Stoletovi silmapaistvad õpilased Lebedev ja Golitsõn, kelledest esimene sai kuulsaks kiirguse uurimustega (valguse rõhk jne.), kuna teine töötas peamiselt optika ja seisimoloogia alal. Järgnesid Larev (ioonide teooria autor fotokeemias) ja teine Lebedevi õpilane — praegune NSVL Teaduste Akadeemia president Vavilov ja palju teisi.

Kõneleja andis oma elavas ettekandes põhjaliku pildi sellest suurest osast, mis on vene füüsikud etendanud füüsika arengus alates Peeter Suure aegadest kuni tänaseni. Selle pideva, sajandeid kestnud töö tõttu võimegi tänapäeval näha Nõukogude füüsika õitsengut nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt. Kui tsariajal kogu Venemaal oli kõigest 8 ülikooli, kus töötas 50—80 füüsikut, siis nüüd töötab füüsika alal juba tuhandeid teaduslikke töötajaid sadades kõrgemates õppeasutustes ja akadeemias, olles nimel füüsika alal jõudnud maailmas esikohale.

A. REIGNA

EKSAMISESSIOON RÜHMAS O-61

Äsja lõppenud semester möödus kolmanda kursuse mäemeestel pidevas ning pingelises töös. Tehtud tõhusat tööd kroonib ka edu; nagu seda näitavad senised tulemused eksamisesseioonil. Senini pole arvestustel, projektides ega ka eksamitel keegi näidanud mitterahuldavaid tulemusi. Pare-

4. mail algasid kevadised eksamid mäeosakonnas ja kestavad kuni maikuu lõpuni, mil mäeosakonna üliõpilased siirduvad õppe- ja tööstuspraktikale. 13. mail lülitusid eksamisesseiooni ka keemiaosakonna üliõpilased ja kuni 15. maini oli teaduskonnas läbi viidud kokku juba 312 üksik-eksamit. Väga head ja head eksamihinded moodustasid 76% hinnete üldarvust, rahuldavaid hindedeid oli 21,5% ja mitterahuldavaid 2,5%. Mitterahuldavate hinnete enamik kuulub I kursuse rühmale O-21, kus üliõpilaste H. Niguli, E. Vulla ja N. Malahovi teadmised kõrgemas matemaatikas osutusid nõrgaks.

Eksamid ehitusteaduskonnas ja mehaanikateaduskonnas vanematel kursustel algavad 20. mail, mehaanikateaduskonnas noorematel kursustel, majandusteaduskonnas ja tehniliste teaduskondade õhtuses sektoris aga juuni alguses. Ajavahemikus 5.—27. juunini toimub õppe- ja eksamisesseioon ka majandusteaduskonna kaugõppeosakonna üliõpilastele, kes taotleavad kõrgema hariduse omandamist oma igapäevase töö kõrval.

Möödunud talvine eksamisesseioon tõi esile rea puudusi instituudi töös, eriti õppedistsipliini alal, mis märgatavalt mõjutasid sessiooni üldtulemusi. Vaatamata korduvalt määratud tähtaegadele akadeemilise võlgnevuse likvideerimiseks, olid paljud üliõpilased sessiooni algades ikkagi koorimatud võlgadega eksamite ja arvestuste alal; üksikud päevase sektori üliõpilased ja lubamatu suur arv õhtuse sektori üliõpilasi ei ilmunud tähtajal eksameile ja ei esitanud ka hiljem mingisugust tõendit eksamile mitteilmumise põhjendamiseks; ühiskondlik mõju õpperühmades õppedistsipliini rikkujate vastu oli nõrk ja ühiskondlik organisatsioonid ei teinud distsipliini rikkumise juhtudest mingisuguseid järeldusi. Ka puudus ühiskondlikel organisatsioonidel ja teaduskondade dekaanidel vajalik side õhtuse sektori õpperühmadega, mistõttu sektori üliõpilased olid eksamisesseiooniks täiesti organiseerimata.

Nende puuduste vältimiseks kevadisel eksamisesseioonil võttis TPI Nõukogu juba k. a. märtsis

vastu rea tähtsaid otsuseid, mille täitmise direktori käskkirjaga tehti kohuslikuks kõigile üliõpilastele, õppejõududele ja ühiskondlikele organisatsioonidele.

Nähtavasti aga leidub meie kollektiivis praegu neid, kes kehtestatud korraldusi ei loe enda kohta siduvaks ja ühel või teisel viisil loodavad neist mööda hiilida. Millega veel kui pealiskaudse suhtumisega oma ülesannetesse ja kohustustesse tuleb seletada näit. sellist nähet, et keemia-mäeteaduskonna üliõpilased H. Veri, O. Tšitovitš, H. Maide, V. Suvi ja I. Tänav eksamisesseiooni alguseks ei likvideerinud vana võlgnevust ja ei pääsenud eksamisesseioonile, kiskudes seega juba sessiooni algul alla kogu TPI kollektiivi poole-aastase töö tulemuste näitajad? Samaladeid nähteid, kuid palju suuremas ulatuses, on oodata õhtuses sektoris, kus raske akadeemilise võlakoorma likvideerimine, vaatamata eksamisesseiooni lähenemisele, areneb tigusammul. Nendel üliõpilastel, kes seni ei ole suutnud vajaliku tõsidusega süveneda direktori ülalnimetatud käskkirjas toodud nõuetesse eksamisesseiooni kohta, on nüüd viimne aeg seda teha, teades, et eksamisesseiooni eemalejäämine vana võlgnevuse tõttu toob endaga paratamatult kaasa kogu aastase õppekursuse kordamise või halvemal juhul üliõpilaste nimekirjast väljalangemise.

Tõsisemat suhtumist eksamisesseiooni ootame ka mõnedelt õppejõududest ja kateedritelt, kelle töös sessiooni esimestel nädalatel on ilmnenud kõrvalekaldumisi kehtestatud korrast. Rida kateedreid hilines eksamipiletite koostamisega ja läbiarutamisega kateedri koosolekul ning piletite esitamise teaduskonna dekaanile kinnitamiseks; üksikud õppejõud ei varustu eksamile minnes põhiolekuga ja õppeprogrammiga, nagu seda nõuab Peavalitsuse sellekohane direktiiv; on esinenud eksamite graafikaplaani rikkumisi jne. jne. Kõik sellised puudused töös häirivad eksamisesseiooni normaalset käiku. Aga nad on välditavad ja neid tuleb vältida.

Õppeosakonna juhataja E. BAUMING

EKSAMID MAJANDUSTEADUSKONNAS

Käesolev eksamisesseioon on suur ja töömahukas periood majandusteaduskonna üliõpilastele. Majandusteaduskond on instituudis pikemat aega püsinud õpetulemuste poolest esikohal. Kasel sessioonil on teaduskonna üliõpilaste püüdeks sooritada eksamid võimalikult edukalt. Selleks nad laialdaselt kasutavad teaduskonna raamatukogu, õpivad tundma marksismi-leninismi klassikute töid jne.

Edukalt kasutatakse koosõppimise meetodit. Kõige hõlpsamini kõrvaldavad nõnda lüngad oma teadmistes nimelt nõrgemad üliõpilased. Pealeselle on rühmades moodustatud seflusvahekorrad mahajäänute abistamiseks.

Tihe kontakt on üliõpilastel ka õppejõududega. Konsultatsioonidesse suhtuvad üliõpilased tõsiselt ja võtavad neist hulgaliselt osa. Üliõp. A. KOLLIN

RÜHMAS ME-23 EKSAMITE EEL

Nagu teisedki meie instituudi õpperühmad, nii ka ME-23 asub eksamite näol tegema kokkuvõtteid mööduva semestri õppetulemustest.

Semestri jooksul süstemaatiliselt ja põhjalikult töötanud üliõpilased nagu Sirk, Pappa, Tiigimägi, Treikelder jt. võivad rahulikult ja hästi ettevalmistatult eksamitele vastu minna. Seda on näidanud ka juba toimunud arvestuste tulemused.

Kuid nende eeskujulike üliõpilaste kõrval esineb veel ka selliseid, kes ei ole veel omandanud nõukogude üliõpilastele omaseid jõoni. Sellised üliõpilased nagu Sevastjanov, Leemets, Merilad pole veel vabanenud möödunud eksamisesseioonilt pärandatud võlgadest. Loomulikult jätab see pitsati ka algava sessiooni edukale sooritamisele.

A. Dobroševski (ME-23)

HÄIRIVAT ÕPPIMISEL

Semestri lõpupäevad on käes ja eksamid vanemal kursul käivad täie hooga. Sessioon peab peegeldama üliõpilaste tööd ja teadmiste kvaliteeti.

Viimase tõstmisel suur osa langeb ka õppejõududele. Käesolevad read ongi suunatud mõningate puuduste analüüsile, mis on osutunud senises töös takistavaks.

Kõigepealt tuleb märkida, et instituudis tihti õppejõudude omavaheline koordineerimine

vormi ühtlustamises. Mõten siin seda, et igasugu tähistuste, mõõdisüsteemide, ka oskussõnade jne. ühtlustamine vähemalt instituudi ulatuses on äärmiselt tarvilik.

Näitena üks iseloomulik pisi-asi — nurksulgede tarvitamine dimensioonide märkimisel. On õppejõude, kes nende tarvitamist keelavad, teised nõuavad alati, kolmandad teatavalt juhtudel. Nõnda seisab üliõpilane olukorra ees, et ühes töös peab ta hoo-

Ainult väga headele hinnetele õpiv keemia-mäetead. üliõp. Silvia Tarvis keemiatööstuse protsesside eksamil dots. E. Siirde juures

näib puuduvat. Nii juhtub, et mõningaid küsimusi käsitletakse sugulasainete loengutel samadele üliõpilastele kaks, kolm ja isegi neli korda. Sellised ühiseid probleeme tänapäeva teaduse ja tehnika kompleksse iseloomu juures esineb küllalt palju ja sageli korratakse vaid ainst „ümara“ pildi andmiseks, ilma erilist nüansse lisamata.

Kahtlemata ei teeks kordamine halba, kui aga see ei sünniks muu tarviliku arvel. On ju tavaline, et loengute lõpposas jääb aeg napiks ja ettekandmisele tuleb vaid olulisim. Siin saaks aga aega võita, kui lühidalt mööda minna juba tuntud asjust. Et seda aga teha, peabki õppejõud olema tuttav vähemalt sugulasainete loengute sisukorraga. On ju ka selge, et enamus üliõpilasi, kui küsimus on kord põhjalikult käsitletud, selle suudab iseseisvalt läbi töötada.

Teine probleem seisneb töö

lega kõik dimensioonid nurksulgudes asetama, tunni aja pärast järgmises töös aga peab ta neid hoolega vältima jne. Tulemusena osa tähelepanu tuleb pidevalt hoida kõrval, mis takistab kontsentreerumist töösse. Ka tuleb mõnikord tarvitada sama mõiste puhul mitut oskussõna (mitte olenevalt mõiste peensusist, vaid õppejõust).

Selliseid ja analoogseid küsimusi esineb kahjuks küllaltki palju kõige mitmesugusemail aladel. Ehkki nad ei ole kõige esmajärgulisema tähtsusega, on nende lahendamine siiski väga oluline, nagu ei või alahinnata mõne needi või naela tähtsust konstruktisioonil. Üliõpilaskond ootab ses suhtes otsustavaid samme just instituudi õppetöö ala juhtkonnalt juba järgmise semestri alguseks. Nimelt ka selline õppetöö kvaliteedi tõstmise tundub hädatarvilikuna.

H. SILLAMAA (ME-64)

V. UULUP (O-61)

